

Co do splatnosti a vrácení zápůjčky bylo ujednáno, že má býti splatna teprve tehdy, když auto dané žalobkyni do zástavy změni vlastníka. Podle této dohody nebyla stanovena určitá doba pro vrácení zápůjčky, nevychází však z ní také nade vší pochybnost jasně najevo, že čas splnění měl býti ponechán libovůli žalované, obzvláště, že bylo ponecháno úplně libovůli žalované, chce-li zmíněné auto prodati a tím vykonati jednání, na němž záviselo vrácení zápůjčky. Nebylo zajisté úmyslem stran, aby se žalovaná mohla případným oddálením s prodejem auta vyhnouti svému závazku ke vrácení zápůjčky, nýbrž zjištěnou dohodu lze rozumně vykládati jen tak, že povinnost žalované k vrácení zápůjčky měla býti odložena na dobu, až vrácení bude žalované možné, t. j. po prodeji auta, kterým měla žalovaná získati potřebných prostředků, aby vrátila zápůjčku, a že žalobkyně patrně počítala s tím, že k prodeji auta dojde v dohledné době. Úmluva, že má býti splněno podle libovůle dlužníkovy, omezuje práva věřitelova více než úmluva, že se má splniti »podle možnosti« nebo »až se dá« a jest proto takovou nejasnou úmluvu vyložití tak, že se splnění pokládá za ujednané »podle možnosti« nebo »až se dá«. Měl proto soud podle § 904 třetí věta obč. zák. určití dobu plnění podle slušnosti, t. j. tak, aby se dbalo podle možnosti zájmů obou stran.

Čís. 14330.

Má-li ten, kdo koupil věc od nevlastníka, nabytí ve smyslu § 367 obč. zák. k ní vlastnictví, nesmí jak v době uzavření kupní smlouvy, tak i odevzdání koupené věci a, byla-li věc odevzdána pod odkládací podmínkou, i po celou dobu až do splnění podmínky, věděti, že zcizitel nebyl vlastníkem prodané věci.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1935, Rv I 1007/33.)

Žalobci prodali žalovanému budku, jejíž vlastníky nebyli a o nedostatku vlastnického práva k ní věděli. Budka byla prodána s výhradou práva vlastnického. Žalovaný byl v době uzavření kupní smlouvy bezelstný a platil smluvené splátky na ujednanou kupní cenu až do doby, kdy se dozvěděl, že zcizitelé nebyli vlastníky budky. Žaloba na zaplacení zbytku kupní ceny byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, n e j - v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů :

Žalovaný nenabyl vlastnictví ke sporné budce a není proto povinen zaplatiti zbytek kupní ceny. Nelze ovšem přisvědčiti názoru, že se žalobci jako obmyslní zcizitelé nemohou dovolávati předpisu § 367 obč. zák., a že je pouze bezelstnému nabyvateli věci ponecháno na vůli dovolati se tohoto ochranného předpisu. Má-li však ten, kdo nabytí věci koupí nikoliv od oprávněného vlastníka, nabytí se smyslu § 367 obč. zák. vlastnictví k věci, musí nabyvatel jak v době uzavření kupní smlouvy, tak i odevzdání koupené věci a, byla-li věc odevzdána pod odkládací

podmínkou, i po celou dobu až do splnění podmínky, býti bezelstný, t. j. nesmí míti vědomost o tom, že zcizitel nebyl vlastníkem prodané věci. V daném případě bylo zjištěno, že žalobci nebyli vlastníky budky, a že tato byla žalovanému prodána žalobci s výhradou práva vlastnického až do úplného zaplacení kupní ceny. Žalovaný dozvěděl se však před úplným zaplacením kupní ceny a tudíž před splněním podmínky, pod kterou mu prodaná budka byla odevzdána, o tom, že žalobci nebyli vlastníky budky, takže na jeho straně nejsou dány předpoklady pro nabytí vlastnictví podle § 367 obč. zák., ježto stal se obmyslným před splněním podmínky, pod kterou mu byla prodaná budka odevzdána. Za tohoto stavu věci jest bez významu, že byl žalovaný bezelstný v době uzavření kupní smlouvy s odevzdáním budky do držení. Nemohou tudíž žalobci splnit smlouvu a jest žalovaný podle § 932 obč. zák. oprávněn od ní odstoupiti.

Čís. 14331.

Oprávněný podle § 471 obč. zák. může vymoci pohledávku, pro kterou věc zadržuje, exekucí na zadrženou věc, i když věc ta nepatří tomu, na jehož účet byl náklad učiněn. Žaloba vlastníka věci podle § 37 ex. ř. tu nemá místa.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1935, Rv I 2398/33.)

Žalobce František K. prodal Čeňku P. auto s výhradou práva vlastnického až do úplného zaplacení. Na auto tom provedl žalovaný Otakar T. z příkazu Čeňka P. různé opravy a vymáhá exekučně pohledávku, jež mu tím vznikla proti Čeňku P. V exekuci té bylo zabaveno auto Čeňku P. prodané, jež bylo v době výkonu exekuce v držbě vymáhajícího věřitele, který k němu uplatnil retenční právo podle § 471 obč. zák. Námitku, že k zabavenému autu má právo retenční, uplatnil i proti vylučovací žalobě Františka K. Prv ý s o u d žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Žaloba vylučovací jest prostředkem k odstranění exekuce, která postihla majetek, nepatřící dlužníku, a právě proto nemá sloužiti k ukojení vymáhajícího věřitele. Pro nedostatek vlastnického práva nemůže ve skutečnosti takové právní jednání vyvolati skutečný účinek. Jest nerozhodné, nabyli-li žalovaný k předmětu tomu, tedy cizímu, práva retenčního, neboť účinek tu proti vlastníku nenastal. Ustanovení § 456 obč. zák. týká se jednak zastavení, nikoliv zabavení, jednak je povahy výjimečné, takže je nelze analogicky rozšiřovati na právo retenční podle § 471 obč. zák., když textace tohoto § 471 obč. zák. se o ustanovení § 456 obč. zák. nezmiňuje. Naopak nutno přiznati tomu, kdo má právo retenční, jen právo, které mu soud výslovně poskytuje. Nezáleží ani na poctivém držení na straně žalovaného. Konečně i po stránce teoretické nutno přiznati, že právo vlastnické jest povahou svou silnější nežli právo retenční i zástavní (srov. rozh. čís. 10583 sb. n. s.). Jest tudíž žaloba vylučovací, opírající se o zjištěné vlastnictví žalobcovo, opodstatněna.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.